

# Didàctica de l'instrument II

## Dades generals

**Nom de l'assignatura** Didàctica de l'instrument II

**Tipus d'assignatura** Optativa

**Impartició** 1r semestre

**crèdits ECTS** 4

**Valor total en hores** 120h

Hores presencials lectives: 45h

Altres hores presencials: 0h

Hores per treballs dirigits (no presencials): 35h

Hores per estudi i aprenentatge autònom: 40h

**Professor/a** Ruben Bes Rams  
**Departament** Educació i Mediació Artística

## Prerequisits i orientacions prèvies per a cursar l'assignatura

Prerequisits:

Cal haver cursat l'assignatura de Didàctica de l'Instrument I

Orientacions prèvies:

Assignatura recomanada per a estudiants de pedagogia en la menció de didàctica de la FMBG, si en un futur tenen previst dedicar part o el total de la seva vida professional a la didàctica de l'instrument.

## Competències que es desenvolupen en l'assignatura

- CT1 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
- CT2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT4 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CT6 Realitzar autocrítica cap el propi fer professional i interpersonal.
- CT7 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- CT8 Desenvolupar raonadament i crítica idees i arguments.
- CT10 Liderar i gestionar grups de treball.
- CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.
- CT12 Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis culturals, socials i artístics i als avenços que es produeixen en l'àmbit professional i seleccionar els itineraris adequats de formació continuada.
- CT13 Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.
- CT15 Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.
- CT16 Utilitzar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat cap el patrimoni cultural i medioambiental.
- CT17 Contribuir amb la seva activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seva incidència en els diferents àmbits i la seva capacitat de generar valors significatius.

- CG5 Conèixer els recursos tecnològics propis dels seu camp d'activitat i les seves aplicacions en la música preparant-se per a assimilar les novetats que es produeixin en ell.
- CG6 Dominar un o més instruments musicals en un nivell adequat al seu camp principal d'activitat.
- CG17 Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permetin entendre, en un context cultural més ampli, el seu propi camp d'activitat i enriquir-lo.
- CG18 Comunicar de forma escrita i verbal el contingut i els objectius de la seva activitat professional a persones especialitzades, amb un ús adequat del vocabulari tècnic i general.
- CG19 Conèixer les implicacions pedagògiques i educatives de la música en distints nivells.
- CG23 Valorar la creació musical com l'acció de donar forma sonora a un pensament estructural ric i complex.
- CG24 Desenvolupar capacitats per a l'autoformació durant la seva vida professional.
- PE1 Comprendre i explicar els fonaments en pedagogia musical contemporània, tant en l'àrea de coneixements sistemàtics com en la seva aplicació, i saber fonamentar en ells la reflexió crítica de l'actuació educativa musical pròpia i aliena.
- PE2 Elaborar, seleccionar, aplicar i avaluar activitats, materials i recursos d'ensenyament/aprenentatge musicals en funció de les demandes de cada context educatiu, i ser versàtil en el domini dels instruments i altres recursos musicals, aplicant de forma funcional les noves tecnologies.
- PE3 Conèixer els elements constitutius de la música, mostrar un alt domini en percepció auditiva, lectura, anàlisi, escriptura, improvisació i creació musical, i ser capaç d'interrelacionar tot això per a aplicar-ho i utilitzar-ho adequadament en el desenvolupament de la pròpia activitat.
- PE5 Ser capaç de desenvolupar una pràctica educativa-musical, com artista i formador musical, orientada a la comunitat.
- PE7 Saber aprofitar les oportunitats de formació i especialització que cada lloc de treball ofereix, incorporant-les al desenvolupament del propi perfil professional.
- PE8 Implicar-se activament en projectes educatiu-musicals a través del treball cooperatiu i assumir la responsabilitat de desenvolupar la professió educativa musical com a tasca col·lectiva.

## **Objectius de l'aprenentatge**

Els objectius que s'enumeren a continuació pretenen desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

Conèixer els condicionants particulars relatius a l'E/A del propi instrument.  
Conèixer, comparar i aplicar diversos enfocaments didàctics i desenvolupar activitats que ens permetin treballar la creativitat i els sentits musicals a la classe d'instrument.

Conèixer i determinar els elements que configuren els processos de l'E/A, i emprar estratègies per a aconseguir la motivació de l'alumnat i per treballar l'atenció de la diversitat.

Saber crear, desenvolupar i avaluar situacions educatives intencionades i sistemàtiques, que resultin motivadores per a alumnes de formació instrumental de nivell bàsic i de qualsevol edat i que condueixin a aprenentatges significatius.

Mostrar un criteri crític i fonamentat que permeti analitzar, avaluar i millorar diverses situacions d'E/A.

Ser capaç de transferir aprenentatges didàctics propis d'altres especialitats instrumentals a la pròpia.

Ser capaç de mostrar un criteri crític i fonamentat de qualsevol temàtica que giri al voltant de la didàctica de l'instrument.

Conèixer de primera mà diferents experiències de personalitats de l'àmbit de la didàctica de l'instrument, així com desenvolupen la seva tasca professional en els diferents sectors professionals.

Conèixer les diferents realitats professionals de la didàctica de l'instrument en els seus diferents sectors.

## **Blocs temàtics (continguts de l'assignatura)**

Utilització de les eines tecnològiques per a millorar la motivació de l'alumnat i millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge.

Models i eines per a l'avaluació.

Dinàmiques per als diferents moments d'una classe.

La didàctica específica de les diferents especialitats instrumentals de l'aula.

La didàctica en el sector educatiu de les escoles de música.

La didàctica en el sector educatiu dels conservatoris de grau professional.

La didàctica en el sector educatiu dels projectes comunitaris.

La didàctica de l'instrument en classes de grup.

La didàctica de l'instrument en classes individual

Anàlisi, avaluació i millora de situacions d'ensenyament-aprenentatge.

Redacció d'un article d'opinió al voltant d'una temàtica al voltant de la didàctica de l'instrument.

## **Activitats d'aprenentatge i organització general de l'assignatura**

Les classes seran d'impartició col·lectiva i les sessions tindran una doble vessant, teòrica i pràctica, per tal de fonamentar i vivenciar totes aquelles competències a assolir durant l'assignatura. Les activitats realitzades a classe tindran sempre un fort component de treball cooperatiu. Es propiciaran espais de debat i dinàmiques de treball en equip per aconseguir maximitzar els resultats dels aprenentatges.

Les activitats proposades es realitzaran sempre amb grups pilots formats pel total o part dels alumnes de l'assignatura que emularan aquelles situacions d'ensenyament aprenentatge que necessitem per treballar. Aprofitarem les especialitats instrumentals dels diferents integrants del grup per tal d'enriquir i desenvolupar la capacitat d'abstracció dels elements transversals en la didàctica de l'instrument.

Aquesta assignatura tindrà un format de seminari amb diversos professors convidats, els quals realitzaran un total de 2/3 parts del total de sessions de l'assignatura aproximadament. Aquests professors convidats seran triats tenint en compte les especialitats instrumentals de l'alumnat matriculat cada curs. Aquests convidats seran personalitats del sector educatiu que puguin representar al màxim les diferents sortides professionals dels futurs graduats, així com també que estiguin desenvolupant tasques i/o projectes interessants en el terreny de la didàctica de l'instrument. Es tindran en compte les noves tendències, referents educatius del sector i les necessitats a cobrir del perfil pedagògic dels estudiants.

Les principals activitats d'aprenentatge les podem dividir en dos blocs: les que es realitzen a classe o presencials, i les no presencials que comportaran hores de treball dirigit i hores d'estudi i aprenentatge autònom.

Les primeres activitats presencials seran moderades o dirigides pel professor i els professors convidats, mentre els treballs individuals i en grup es realitzaran autònomament per part dels estudiants i sota el seguiment puntual del professor.

Els estudiants hauran de realitzar també una diari de les sessions amb ampliació d'idees força de cadascun dels professors convidats. Hauran de ser capaços de determinar una idea força de cada sessió, i l'hauran de desenvolupar.

Les activitats no presencials podran ser començats o engegats a l'aula, però el pes de l'elaboració d'aquests recaurà fora de l'horari lectiu.

## **Avaluació acreditativa dels aprenentatges**

Críteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

L'avaluació de l'assignatura serà continuada amb registres d'avaluació puntuals derivats dels treballs en grup, les pràctiques didàctiques i els treballs individuals.

Les activitats i/o treballs no entregats tindran una penalització que es reflexarà en la qualificació final.

### Activitats d'avaluació i la seva relació amb la qualificació final

| Activitat o registre d'avaluació                     | Període o moment de realització | Pes en la qualificació final |
|------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------|
| Assistència i participació                           | Continuat                       | 30%                          |
| Treballs individuals                                 | Setmana 5 i 10                  | 15%                          |
| Treballs en grup                                     | Setmana 14                      | 15%                          |
| Diari de les sessions i ampliació de les idees força | Setmana 7 i 15                  | 40%                          |

### Fonts d'informació

Les fonts d'informació són canviants en aquesta assignatura, donat que el professorat convidat també canvia cada curs. Tot i això, la següent bibliografia es pot considerar permanent.

### Bibliografia bàsica

Aguilar, M. C. (2002): *Aprender a escuchar música*. Navalmorales: A. Machado Libros.

Baget, A. (1995): *Reflexiones sobre las clases colectivas*. A: Quodlibet, nº 2, p. 144-115.

Biget, A. (1998): *Une pratique de la pédagogie de groupe dans l'enseignement instrumental*. Paris: Cité de la musique.

Crousier, C. (2001): *Le musicien et le groupe. Le point de vue d'un professeur de clarinette*. Paris: Cité de la musique.

Ferreiro, R. (2006). *Estrategias didácticas del aprendizaje cooperativo. El constructivismo social: una nueva forma de enseñar y aprender*. Alcalá de Guadaira: Trillas.

Imbernón, F. (1994). *La formación y el desarrollo profesional del profesorado. Hacia una nueva cultura profesional*. Barcelona: Graó

Johnson, D. W., Johnson, R. T. i Holubec E. J. (2004). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Buenos Aires: Paidós Ecuador.

Marrero Barroso, I. (coord.) (2011). *Pedagogía de grupo: La clase de instrumento en la relación numérica 1/3, otra forma de mejorar nuestra acción en el aula*. Canarias: Consejería de educación, universidades, cultura y deporte.

Merieu, P. (2001). *La opción de educar. Ética y pedagogía*. Barcelona: Octaedro.

Palacios de Sans, M. A. (1998). *La Didáctica aplicada a la enseñanza del instrumento*. Online: Léeme.

Piaget, J. (2000): *La formación del símbolo en el niño*. México D.F.: Fondo de cultura económica.

### Bibliografia complementària

Eskelin, G. (1994): *Mentiras que me contaba mi profesor de música*. Cornellà de Llobregat: Idea books.

Flores, A. (2015). *Neuromitos en educación. El aprendizaje desde la neurociencia*. Barcelona: Plataforma.

Gordon, E. E. (1990): *A Music Learning Theory for Newborn and Young Children*. Chicago: GIA Publications, Inc.

- Hargreaves, D. J. (1998): *Música y desarrollo psicológico*. Barcelona: Graó
- Joubert, C. H. (2003): *Manuel de composition et d'improvisation musicales. Cent recettes faciles (et délicieuses) à l'attention des élèves goureux (dès leur première année d'étude) et des professeurs curieux*. Bourg-la Reine: Editions Aug. Zurfluh.
- López de Arenosa, E. (2004). *Apuntes sobre Didáctica Musical*. Madrid: Enclave Creativa.
- Schafer, R. M. (1969). *Limpieza de oídos*. Toronto: Ricordi.
- Schafer, R. M. (1975): *El rinoceronte en el aula*. Buenos Aires: Ricordi.
- Storms, G. (2003). *101 juegos musicales. Divertirse y aprender con ritmos y canciones*. Barcelona: Graó.
- Willems, E. (1985). *El oído musical. La preparación auditiva del niño*. Barcelona: Paidós.
-